

Vec C-56/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

4. február 2020

Vnútroštátny súd:

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. január 2020

Žalobca a odvolateľ:

AR

Žalovaný a odporca v odvolacom konaní:

Stadt Pforzheim

Predmet konania vo veci samej

Zápis zákazu viesť motorové vozidlo v zahraničnom vodičskom preukaze, zlučiteľnosť s právom Únie

Predmet a právny základ prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálna otázka

Bráni právo Únie, a najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch (Ú. v. ES L 403, s. 18), naposledy zmenená smernicou Komisie (EÚ) 2018/933 z 29. júna 2018, ktorou sa opravuje nemecké znenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES o vodičských preukazoch (Ú. v. EÚ L 165, 2018, s. 35) (ďalej len „smernica 2006/126“), ustanoveniam vnútroštátneho práva, podľa ktorých zahraničný vodičský preukaz ES osoby, ktorá v tuzemsku nemá obvyklé bydlisko, musí byť počas procesu rozhodovania o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu v zmysle článku 11 ods. 4 druhého pododseku smernice 2006/126 bezodkladne predložený rozhodujúcemu vnútroštátnemu orgánu, aby tento orgán na vodičskom preukaze vyznačil neexistenciu vodičského oprávnenia na území tohto štátu; záznam (o zákaze viesť motorové vozidlo na určitom území) sa má v prípade vodičského preukazu ES vykonať spravidla umiestnením červeného, šikmo preškrtnutého „D“ v políčku 13 (napríklad vo forme nálepky)?

Citované predpisy práva Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 403, 2006, s. 18)

Citované vnútroštátne predpisy

Straßenverkehrsgesetz (zákon o cestnej premávke), § 3

Fahrerlaubnis-Verordnung (vyhláška o vodičských oprávneniach), § 46 a § 47

Krátka prezentácia skutkového stavu a konania

- 1 Žalobca je rakúskym štátnym príslušníkom a má obvyklé bydlisko v Rakúsku. Dňa 29. augusta 2008 získal v Rakúsku vodičské oprávnenie skupín A a B.

- 2 Dňa 26. júna 2014 žalobca v Nemecku viedol motorové vozidlo na verejnej pozemnej komunikácii, hoci bol v tom čase pod vplyvom konopy.
- 3 Rozhodnutím z 10. augusta 2015 ho orgán mesta Pforzheim príslušný pre vodičské oprávnenia zbavil rakúskeho vodičského oprávnenia pre územie Spolkovej republiky Nemecko. Súčasne od neho žiadal, aby mu bezodkladne – najneskôr do 28. augusta 2015 – predložil rakúsky vodičský preukaz, aby umiestnením červeného šikmo prečiarknutého „D“ vyznačil na vodičskom preukaze neplatnosť pre Spolkovú republiku Nemecko (takzvaný „zákaz viesť motorové vozidlo na určitom území“). Pre prípad nesplnenia tejto povinnosti úrad pohrozil dočasným odňatím vodičského preukazu výkonnými úradníkmi s upozornením, že vodičský preukaz bude po vyznačení zákazu viesť motorové vozidlo na území Nemecka vrátený.
- 4 Odpor žalobcu proti rozhodnutiu z 10. augusta 2015 nebol úspešný. Následne podaná žaloba bola na prvom stupni zamietnutá ako nedôvodná. Odvolanie prejednávané na vnútroštátnom súde smeruje len proti výzve na predloženie vodičského preukazu, ako aj proti hrozbe odobratia vodičského preukazu. Naproti tomu neuznanie platnosti rakúskeho vodičského oprávnenia pre územie Spolkovej republiky Nemecko nadobudlo právoplatnosť a nie je predmetom odvolacieho konania.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 5 Žalobca je toho názoru, že povinnosť predložiť jeho vodičský preukaz na účely zapísania zákazu viesť motorové vozidlo na určitom území, ktorú mu uložilo rozhodnutie z 10. augusta 2015, nie je zlučiteľná s právom Únie. Článok 2 ods. 1 smernice 2006/126 stanovuje vzájomné uznávanie vodičských preukazov vydaných členskými štátmi bez akýchkoľvek formalít. Vydávanie a zmena vodičských preukazov je úlohou štátu bydliska, ako to vyplýva napríklad z článku 2 ods. 2, článku 7 ods. 1 písm. e) a ods. 3 písm. b), článku 11 ods. 1, 2 a 3, článku 12, ako aj prílohy I bodu 3 (k políčkam 13 a 14) a bodu 4 písm. a) tejto smernice. Ak by aj všetky ostatné členské štáty mohli – napríklad nalepením zákazu viesť motorové vozidlo na určitom území – pozmeňovať vodičský preukaz, priečilo by sa to zásade vzájomného uznávania vodičských preukazov a cieľu vytvoriť jednotný vzor vodičského preukazu Spoločenstva, ktorý sleduje smernica 2006/126 (napríklad odôvodnenia 4 a 16, ako aj článok 1 ods. 1 smernice 2006/126).
- 6 Treba vychádzať z toho, že v čase vydania smernice 2006/126 bola táto problematika známa. Najmä v prihraničných oblastiach ide o oddávna sa vyskytujúci fenomén, že osoby bývajúce v jednom členskom štáte počas iba dočasného pobytu v inom členskom štáte spáchajú dopravný priestupok, ktorý podľa predpisov tohto členského štátu vedie k odňatiu vodičského oprávnenia. Smernica 2006/126 však nestanovuje žiadnu právomoc členského štátu, v ktorom sa osoba zdržiava iba dočasne, vykonávať záznamy do nového vzoru vodičského

preukazu Spoločenstva. To pripúšťa iba ten záver, že také záznamy sú podľa práva Únie neprípustné.

- 7 Aj obsiahle predpisy o ochrane vodičského preukazu pozostávajúceho z plastovej karty pred falšovaním (napríklad článok 3 a príloha I body 1 a 2 smernice 2006/126) podľa svojho zmyslu a účelu vylučujú, aby údaje obsiahnuté v tomto preukaze boli zmenené tým, že členský štát, v ktorom sa osoba zdržiava iba dočasne, do tohto vodičského preukazu natrvalo alebo vo forme nálepky (ktorá sa potom dá ľahko odstrániť) zaznamená ďalšie údaje. Treba pritom zohľadniť aj skutočnosť, že podľa smernice 2006/126 políčko 13 vodičského preukazu je vyhradené pre záznamy príslušného členského štátu a záznam, ktorý už vykonal tento členský štát, sa nesmie jednoducho „prelepiť“.
- 8 K tomu sa pridáva skutočnosť, že splnenie povinnosti predložiť vodičský preukaz je pre žalobcu spojené s nie zanedbateľnými nákladmi peňazí a času, obmedzuje ho v slobode pohybu a neskôr môže v praxi viesť k závažným problémom, ak napríklad pri cestnej kontrole vykonanej v inom členskom štáte nastanú nepríjemnosti s tamojšími bezpečnostnými zložkami kvôli im neznámemu záznamu vo vodičskom preukaze. Z dôvodu týchto ťažkostí a nevýhod by v tomto ohľade bola potrebná výslovná právna úprava, tú však smernica 2006/126 neobsahuje. Každopádne existuje možnosť, že členský štát vydania alebo hostiteľský členský štát vykoná príslušný záznam do vodičského preukazu prostredníctvom vzájomnej pomoci uvedenej v článku 15 smernice 2006/126 a prípadne – ak je to potrebné – vystaví nový vodičský preukaz.
- 9 V každom prípade pri cestnej kontrole v členskom štáte by sa bez ďalšieho dalo elektronickým lustrovaním overiť, či je dotknutá osoba oprávnená viesť motorové vozidlo v tomto členskom štáte. S tým spojené dodatočné časové zdržanie je malé.
- 10 Žalovaný uplatňuje, že Súdny dvor v rozsudku z 23. apríla 2015, Aykul (C-260/13, EU:C:2015:257), rozhodol, že aj ten členský štát, v ktorom držiteľ vodičského oprávnenia nemá obvyklé bydlisko, je podľa článku 11 ods. 4 druhého pododseku smernice 2006/126 oprávnený pre protiprávne správanie, ku ktorému došlo na jeho území, odmietnuť uznať platnosť vodičského preukazu. Súdny dvor pritom zdôraznil dôležitosť takéhoto opatrenia pre bezpečnosť cestnej premávky.
- 11 V prípade zákazu viesť motorové vozidlo na určitom území, ktorý sa musí umiestniť na vodičský preukaz po odmietnutí uznania jeho vnútroštátnej platnosti, ide z pohľadu nemeckého zákonodarcu o nevyhnutné opatrenie, ktoré má veľký význam pre efektívny výkon rozhodnutia o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu v zmysle článku 11 ods. 4 druhého pododseku smernice 2006/126. Z histórie vzniku a z odôvodnení smernice 2006/126 okrem toho vyplýva, že jej cieľom je predovšetkým posilnenie voľného pohybu, slobody usadiť sa a bezpečnosti cestnej premávky. Tieto ciele možno dosiahnuť len vtedy, ak neutrpí funkcia európskeho vodičského preukazu ako legitimačného dokumentu. K tomu by však došlo vtedy, keď by kontrolný orgán nemohol zistiť stav vodičského oprávnenia na základe vodičského preukazu, ale iba

prostredníctvom ďalších časovo náročných overovacích úkonov. Preto treba vychádzať z toho, že v smernici 2006/126 v tejto záležitosti vznikla neplánovaná medzera, ktorú však možno vyplniť analógiou.

- 12 Keďže smernica 2006/126 stanovuje možnosť hostiteľského členského štátu zmeniť vodičský preukaz vydaný v inom členskom štáte [napríklad príloha I bod 3 (k políčku 13) a bod 4 písm. a)], ani v tejto konštelácii nemožno vychádzať z toho, že zmena vodičského preukazu napríklad vo forme nálepky predstavuje porušenie pravidiel o zabezpečení proti falšovaniu. Okrem toho žalobca neutrpí ujmu, keď sa zníži zabezpečenie dokumentu proti falšovaniu tým, že nálepku s obsahom, ktorý mu spôsobuje ujmu, je možné neskôr odstrániť.

Krátka prezentácia odôvodnenia prejudiciálneho konania

- 13 Žalobcom napadnuté nariadenie nemeckého orgánu príslušného pre vodičské oprávnenia predložiť mu rakúsky vodičský preukaz na účely zapísania zákazu viesť motorové vozidlo na určitom území je v súlade s § 3 Straßenverkehrsgesetz v spojení s § 46 a § 47 Fahrerlaubnis-Verordnung. Tieto vnútroštátne ustanovenia sú však možno v rozpore s právom Únie, najmä so smernicou 2006/126.
- 14 Či to tak je, nie je možné bez ďalšieho vyvodiť z doterajšej judikatúry Súdneho dvora. Na rozdiel od prípadu, ktorý Súdny dvor rozhodol rozsudkom z 23. apríla 2015, Aykul (C-260/13, EU:C:2015:257), v tomto prípade nejde o zákonnosť rozhodnutia o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu podľa článku 11 ods. 4 druhého pododseku smernice 2006/126, keďže toto rozhodnutie medzičasom nadobudlo právoplatnosť, ale o otázku vyplývajúcu z tohto rozhodnutia, a to, či je členský štát, ktorý pre priestupok spáchaný na jeho území vydal rozhodnutie o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu, oprávnený umiestniť príslušný zákaz viesť motorové vozidlo na určitom území na vodičský preukaz vydaný v inom členskom štáte aj v prípade, že držiteľ tohto vodičského preukazu v štáte, ktorý rozhodnutie o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu vydal, nemá obvyklé bydlisko v zmysle článku 12 smernice 2006/126.
- 15 Podstatné argumenty v prospech a proti tomuto oprávneniu už prezentovali účastníci konania. Keďže by mohlo ísť o v praxi sa často vyskytujúcu životnú situáciu, fakt, že predmetné oprávnenie nebolo výslovne upravené v smernici, zreteľne vedie k záveru, že smernica toto oprávnenie nestanovuje. Keďže s takou zmenou vo vodičskom preukaze sú nevyhnutne spojené zásahy do zvrchovaných práv vydávajúceho členského štátu a do práv a slobôd dotknutého držiteľa vodičského preukazu, vzniká otázka, či na to, aby bolo možné konštatovať existenciu takého oprávnenia, nie je potrebná výslovná európska právna úprava.
- 16 Naproti tomu v prospech takého oprávnenia svedčí skutočnosť, že členský štát, v ktorom sa osoba zdržiava len dočasne, je podľa článku 11 ods. 4 druhého pododseku smernice 2006/126 pre priestupok spáchaný na jeho území v zásade oprávnený odmietnuť uznať vnútroštátnu platnosť vodičského preukazu. V prípade zapísania príslušného zákazu viesť motorové vozidlo na určitom území

do vodičského preukazu ide iba o úkon výkonu tohto rozhodnutia o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu. Každopádne nie je v záujme bezpečnosti cestnej premávky, keď po vydaní rozhodnutia o odmietnutí uznania platnosti vodičského preukazu môže držiteľ vodičského preukazu v prípade cestnej kontroly predložením svojho vodičského preukazu vyvolať dojem, že je oprávnený zúčastňovať sa na premávke na pozemných komunikáciách, hoci v skutočnosti takéto oprávnenie nemá.

- 17 Riešenie problému by mohlo spočívať aj v skutočnosti, že z článku 15 smernice 2006/126 sa odvodí prísna povinnosť členského štátu, ktorý vodičský preukaz vydal, resp. v ktorom má osoba bydlisko, na žiadosť členského štátu, v ktorom sa osoba zdržiava iba dočasne, zapísať do vodičského preukazu zodpovedajúci zákaz. Tým by bolo možné zaručiť aj to, že v prípadoch nahradenia (prípadne po údajnej strate vodičského preukazu) alebo obnovenia vodičského preukazu zostane zápis zákazu zachovaný.
- 18 Ustanovenia medzinárodných zmlúv ako Dohovor o cestnej premávke nie sú podľa názoru vnútroštátneho súdu v prejednávanej veci relevantné.